

Kniven på södra Åbyggeby

Text och foto: Tord Bodin

I en röd stuga på södra Åbyggeby träffar vi en vårkväll Lennart Berg. Vintern har fortfarande inte släppt sitt grepp, men inne är det varmt och gott. Lennart berättar att hans mor Gerda Eklund härstammar från stugan.

I unga år flyttade hon till Stockholm där Lennart föddes. De blev huvudstaden trogen större delen av sitt yrkesverksamma liv, men rötterna till Åbyggeby och den lilla röda stugan de gick aldrig ur. Den har funnits kvar i familjens ägo och varje högtid, eller när annat tillfälle givits då lämnade man Stockholm för att förenas i Åbyggeby.

Sedan något år har han nu varit bosatt i byn och har för avsikt att bli bygden trogen. Anledningen till besöket var inte främst hans levnadshistoria, utan det fynd av en mycket gammal kniv han gjorde i trädgården.

Om vi tar det hela från början så skulle en del ojämnheter schaktas ut på platsen där hammocken skulle stå. Vid arbetets början såg Lennart genast att marken var mycket svart, det verkade som den var bränd. Efter en stunds arbete klingade det till i spaden ett järnföremål hade påträffats, men jag tänkte inte mer på det säger Lennart och lade föremålet åt sidan. Men vid närmare betraktande påminde den om en kniv och min första tanke var att föremålet kommit dit kanske under trettioalet.

Men allt eftersom nyfikenheten tilltog lämnades kniven in till Läns museet där Katarina Eriksson fick den i sin hand. Så här skriver hon i sitt utlåtande:

"Efter att ha tittat i bland annat boken 'Dalarnas Järnålder' av Inga Serning kan jag sluta mig till att det var vanligt med sådana här knivar under vikingatid, med den där lilla svängda linjen längst ut på spetsen. Jag tänker utgå ifrån att den är vikingatida tills någon kommer och säger något annat.

I Södra Åbyggeby finns ett antal gravar från järnåldern samt en handfull järnframställningsplatser. Man har gjort järn vid gårdarna där under vikingatiden. Jag har tittat på skifteskartorna från 1700-talet och kniven är hittad på ett av de gamla gårdslägena i Åbyggeby, och man kan lätt misstänka att det var gårdsläge under vikingatiden också. Det ligger fint där vid ån och mitt i den bästa odlingsmarken."

Kniven finnes nu bevarad på Läns museet och kommer att finnas med på en miniatyrtställning under våren. För Lennarts del blir det nog inga flera grävningar på tomten.

"Det här får räcka. Visst är det intressant och man är ju lite nyfiken men energin finns inte. Jag tror kniven är ca 600 år, för mig är det imponerande.", säger Lennart allt medan kvällen avslutas med ytterligare en kaffetår.

[Hillebygden, Nr. 1, 2010]